

μιστό, αὐτοὶ τοῦ θάλαν θάτα καὶ τσουκνίδες. Ἐκεῖ ὅπου αὐτὴ μὲ στοργὴ καὶ τρυφερότητα τὸν χαίδευε, αὐτοὶ τότε ραβδίζαν καὶ ἀφοῦ τοῦ τὰ θρηνηση ὅλα αὐτὰ καὶ ἀκόμα περισσότερα ἢ Παναγιᾶ, κραυγάζει:

— Δὲν εἶν' γκρεμὸς νὰ γκρεμιστῶ
πηγάδι γιὰ νὰ πῶσω,
νὰ μὴ βλέπω τὸν γυόκα μου,
σὲ κίνδυνο μεγάλο !...

*Ἀλλὰ ὁ πάσχων Θεός, ἀπάνω ἀπὸ τὸν σταυρὸ τοῦ τὴν ἐμ-
ποδίζει:

— Μάνα μου, κ' ἂν σφραγῆς ἐσὺ
θὰ σφάγεται ὁ κόσμος,
θὰ χάσουν μάνες τὰ παιδιά,
καὶ τὰ παιδιά τὶς μάνες.

Καὶ στὸ τέλος τὴν προτρέπει:

— Μάνα μου, κάμ' ὑπομονὴ
γιὰ νὰ τὴν βοῆ ὁ κόσμος

καὶ τῆς λέγει νὰ γυρίση πίσω σπῆτι της.

Νὰ στρώσης μαῦρη τραπέζα,
καὶ θλιβερὰ πεσκίρια,

νὰ θάλῃ κρᾶσι στὸν μαστραπᾶ κ' ἀφρᾶτο παξιμάδι
νὰ κάμῃς τὴν παρηγοριά, γιὰ νὰ τὴν εὔρη ὁ κόσμος».

Καὶ ἡ Παναγιᾶ ἔκαμε ὑπομονή, καὶ πῆγε στὸ ἀρχοντικό της καὶ ἔστρωσε τὸ θλιβερὸ τραπέζι γιὰ τοῦ κόσμου τὴν παρηγο-
ριά.

Ἐκεῖ ὅμως ὅπου καθόντανε στὸ τραπέ-
ζι, ἐπέρασαν ἡ Ἁγία
Καλή, βλέπει τὴν Πα-
ναγιᾶ νὰ ἔχη τραπέζι
μπροστὰ της καὶ ἐκ-
πλήσεται καὶ λέγει:

— Ποιὸς εἶδε γυιὸ στὸ
(μακελειό,

καὶ μάνα στὸ τραπέζι ;

Ἡ Παναγιᾶ τῆς ἐξη-
γεῖ τί συμβαίνει, ἀλλά
ἡ Ἁγία Καλή δὲν πεί-
θεται. Τότε ἡ πικρα-
μένη μητέρα τοῦ Χρι-
στοῦ θυμῶναι καὶ τῆς
λέει:

— Ἄιντε καὶ σὺ Κυρά-
(Καλή,

Ἄιντε κ' ὡς μὲ πεισμά-
(τωση,

νὰ λάβῃς τὸν καιὸ μου,
νὰ πᾶς κάτω σὺς ἐρη-

(μίες,
καὶ τὰ ξηρὰ ποτάμια,

καὶ νὰ γενῆς ἓνα δέντρο,
σὲ βάτους καὶ κροκάλια,

τὰ φύλλα σου νὰ πάρουνε
τὴν πίκρα τῆς καρδιᾶς με

καὶ ὁ ἀνθὸς σου ἄλιξος
νὰν' σὰν τὰ μάγουλά μου !

Κι' ἔτσι γεννήθηκε ἡ πικροδάφνη, ποὺ εἶνε τὰ φύλλα της τό-
σο πικρὰ, ποὺ οὔτε κατοῖκες δὲν τὰ πλησιάζουνε, οὔτε κ' ἀκρί-
δες κὰν τὰ τρῶνε.

Ἄλλοιῶτικη ὅμως ἦταν ἡ ξαδέρφη της ἡ Δάφνη.

Αὐτὴ συμπόνεσε τὴν Παναγιᾶ, τὴν ὥρα ποὺ τὴν πηγαῖναν αὐ-
τὴ, τὴ Δάφνη, νύφη νὰ τὴ στεφανώσουν. Καὶ μὲ τὰ λευκὰ λου-
λούδια στὸ μέτωπο, ἄφησε στὴ μέση τὸ συμπεθεριό, τὸ γαμπρό,
τοὺς καλεσμένους, καὶ ἔτρεξε διακόνισσα τῆς Παναγιᾶς καὶ ἱε-
ρεία τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφο. Πέταξε κάτω τῆς νύφης τὰ λευκὰ
φορέματα καὶ ντύθηκε τὰ μαῦρα καὶ ἀπὸ τότε ντυμένη τὸ βαρὺ
καὶ μαυροπράσινο της φύλλωμα, φυτρῶνει πάντοτε σὺς ἐκκλη-
σιᾶς ἀπ' ἔξω, καὶ στολίζει τοὺς ναοὺς κάθε γιορτῆ καὶ στεφα-
νώνει τοὺς λεβέντες μὲ στεφάνι δόξας ὅμως καὶ νίκης, ὅπως ἐ-
νίκησε ὁ Χριστὸς καὶ ὄχι στεφάνι γάμου καὶ χαρᾶς!...

Καὶ ἡ Παναγιᾶ ὅμως τὴν εὐχήθηκε:

Ἄι μέσ' στὰ μαῦρα φύλλα σου,
λουλούδια νὰ ἀνθίζουν,
ἀσπρὰ λουλούδια νερικά,
τῆς νύφης τῶν ἀγγέλων.

Καὶ ἀπὸ τότε ἡ Δάφνη, ἀνθίζει κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ. σὰν νὰ
τελῆ τοὺς γάμους της, ὄχι στὸν ψεύστη τοῦτον κόσμον, ἀλλὰ γά-
μον αἰώνιον στὸν οὐρανό!

Ἐπέρασαν ὅμως καὶ ἡ Ἁγία Ἄννα καὶ ἐξεπλάγη, βλέπουσα
τὴν Παναγιᾶν στὸ τραπέζι καὶ αὐτὴ.

— Ποιὸς εἶδε γυιὸ στὸ μακελειό
καὶ μάνα στὸ τραπέζι !

Καὶ ἡ Παναγιᾶ τῆς ἀπάντησε:

— Ἄιντε κ' ὡς μὲ πεισμάτωση
νὰ λάβῃς τὸν καιὸ μου,
Παπᾶς νὰ μὴ σὲ λειτουργῆ,
Διάκος νὰ μὴ σὲ ψέλνῃ.

Σκεπτῆ τὴν ὥρα ἐπέρασε καὶ ἡ Πασχαλίτσα, φορτωμένη λου-
λούδια γιὰ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὸ σῶμα τοῦ ἀθώου Ἐ-
κείνου ποὺ τὸν πιάσανε:

Οἱ σκύλοι οἱ Ὀθραῖοι
σὰν κλέφτη τὸν ἐπιάσανε
καὶ σὰν φονηᾶ τὸν πᾶνε
καὶ σὰν νὰ ἔκανε κακὸ,
ἔτσι τὸν τυραγνᾶνε.

Ἀρχοντοπούλα καλὴ ἡ Πασχαλιά, στολισμένη μὲ χρυσᾶ καὶ
μὲ μεταξωτὰ, κόρη μοσχανάθρεμμένη. Μὰ ὅταν εἶδε τὸν Χρι-
στὸ γυμνὸ καὶ καταματωμένον ἔβγαλε τὰ πλούσια τὰ ρούχα
τῆς κ' ἐσκέπασε τὸ ἄχραντὸ τοῦ σῶμα.

Καὶ ἔμεινε γυμνὴ αὐτὴ, μέσα στὸ πρῶνὸ τὸ κρῦο καὶ τὸ κορ-
μάκι της μελάνιασε κ' ἔτρεψε καὶ βογγοῦσε, ἀλλὰ ἡ Παναγιᾶ
ἡ Μεγαλόχαρη δὲν τὴν ἀφήκε νὰ πάθῃ:

Κι' ἂν τὸ κορμὶ μελάνιασε,
λουλούδια θὰ φυτρώσῃ
κάθε μπλαβάδα καὶ ἀνθὸς,
κάθε ἀνθὸς καὶ μύσχος.

Κι' ἔτσι ἔγινε, ἡ Πασχαλιά, εἰδικὸ λουλούδι τῆς Λαμπρῆς, γιὰ
νὰ στεφανῶνῃ μὲ τὰ λιὰ λουλούδια της, καὶ νὰ στολιζῆ τοὺς
Ἐπιταφίους...

Καὶ τὸ τραγοῦδι της ἐξακολούθησε γιὰ τὰ λουλούδια, ὅπου
ἔτρεξαν στὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ καὶ στὸν πόνο τῆς μητέρας!...

Ἄλο λουλούδια κ' ἀγαθὰ φυτὰ ἀπὸ παντοῦ.

Ἡ Παπαρούνα, ποὺ ἀνοίξε τὰ παρθένα της πέταλα, γιὰ νὰ
δεχθῆ τὸ αἷμα τοῦ Ἐσταυρωμένου γιὰ νὰ μὴ
χυθῆ καὶ μολυνθῆ στὴ γῆ, ἡ Ἴρις ποὺ προσέ-
φερε τὰ παρθενικά μεταξωτὰ σεντόνια της,
γιὰ νὰ τοῦ τυλίξουνε τὸ σῶμα, τὸ Ἁγιόκλη-
μα, ποὺ ἀνακλαδίστηκε ἀπάνω στὸν σταυρὸ,
γιὰ νὰ σκουπίσῃ τὸν ἰδρῶτα ἀπὸ τὸ μέτωπό
του καὶ ἀπὸ τότε πῆ-
ρε τὴ μοσχολιά...
Πλήθος ἀνθέων, πλῆ-
θος ὑπηρεσιῶν...

Καὶ ἄνθρωπος κανέ-
νας!...

Κανένας κουθενά!...

Ἡ καὶ ἂν παρουσιά-
σθηκε, παρουσιάστηκε
μονάχα γιὰ νὰ τὸν
λογχίσῃ ἢ γιὰ νὰ τὸν
ἐμπαίξῃ... ὡς καὶ αὐ-
τοὶ οἱ μαθηταὶ ἐκρύ-
θησαν... Καὶ μοναχὰ
τὰ λουλούδια, λουλού-
δια τῶν κήπων, τοῦ
κάμπου, τοῦ βουνοῦ...

...Ἦταν ὁ μόνος κόσμος
ποὺ ἦρθε νὰ θρηνησῇ τὸν
Θεὸν του...

Καὶ ὅταν τὸ θράδυ, τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἱερεῖς ἔψαλλαν γύρω
ἀπὸ τὸν Ἐπιτάφιο:

«Μυροφόροι ἦλθον, μῦρα σοι, Χριστέ μου, κυμίζουσαι προ-
φρόνως...»

Κι' ὅταν σὲ λίγο πῆγα στὸν ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, μοῦ
φανῆκαν τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν ἀνθέων ποὺ εἶχαν τριγυρίσει καὶ
πέσει ἀπάνω στὸν Ἐπιτάφιο, μαρμαμένα ἀπὸ τὴ ζέστη τῶν κη-
ριῶν καὶ τὶς πνοὲς τῶν χριστιανῶν, σὰν λιποθυμισμένα, μοῦ φα-
νῆκαν, λέγω, πὼς ἦταν ὁ μόνος κόσμος ποὺ πραγματικὰ ἦρθε
νὰ θρηνησῇ καὶ νὰ προσφέρῃ τὰ μῦρα τῆς καρδιᾶς του, τῆς
ζωῆς του τὴν ἀφιέρωσι στὸν κηδευόμενον Θεόν!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΜΙΚΡΕΣ ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Μεταξὺ συζύγων.

— Ἄν τύχη καὶ ἀποφασίσῃς καμμιά φορὰ νὰ μ' ἀπατήσῃς,
Νινέττα, σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ προειδοποιήσῃς...

— Ἄ! τί κρίμα, ἀγαπημένε μου... τώρα εἶνε πολὺ ἀργά... Ἐ-
πρεπε νὰ μοῦ τὸ εἶχες εἰπεῖ προτιότερα...

— Χθὲς σὲ εἶδανε στὴν ἀγκαλιὰ ἐνὸς νεαροῦ δανδῆ, στὴ θε-
ράντα τοῦ Καζίνου...

— Μπα! Ὁχι... Εἶνε ἀδύνατον... Εἶνε συκοφαντίες... Ἦτανε
τόσο σκοτάδι πρὸ κ' ἐγὼ ἢ ἴδια δὲν μποροῦσαν νὰ τὸν διακρίνω!